

POSTANOWIENIE

8 listopada 2023 r.

Sąd Najwyższy w Izbie Cywilnej w składzie:

SSN Ewa Stefańska

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym 8 listopada 2023 r. w Warszawie
zażalenia S.I.

na postanowienie Sądu Okręgowego w Łodzi III Wydział Cywilny Odwoławczy
z 16 grudnia 2022 r., III Ca 2191/21,
w sprawie z wniosku S.I.
z udziałem J.I., R.I., M.M. i A.C.
o podział majątku wspólnego i dział spadku,

oddala zażalenie.

UZASADNIENIE

Postanowieniem z 16 grudnia 2022 r. Sąd Okręgowy w Łodzi odrzucił skargę kasacyjną wnioskodawcy S.I. od postanowienia Sądu Okręgowego w Łodzi z 4 lipca 2022 r. w sprawie o podział majątku wspólnego i dział spadku z udziałem J.I., R.I., M.M. i A.C. Przyczyną odrzucenia skargi kasacyjnej była zbyt niska wartość przedmiotu zaskarżenia. W piśmie z 9 grudnia 2022 r. skarżący określił bowiem wartość przedmiotu zaskarżenia na kwotę 128 782 zł. Zgodnie zaś z art. 519¹ § 4 pkt 4 k.p.c., w tzw. sprawach działowych skarga kasacyjna nie przysługuje, jeżeli wartość przedmiotu zaskarżenia jest niższa niż 150 000 zł.

Wnioskodawca wniósł zażalenie, w którym zaskarżył postanowienie Sądu Okręgowego w całości. Zarzucił naruszenie art. 398⁶ § 2 w zw. z art. 519¹ § 2 w zw. z art. 13 § 2 k.p.c., art. 227 w zw. z art. 519¹ § 2 w zw. z art. 13 § 2 k.p.c., art. 228 w zw. z art. 233 § 1 w zw. z art. 13 § 2 k.p.c., art. 233 § 1 w zw. z art. 327¹ § 1 w zw. z art. 13 § 2 k.p.c., art. 398²¹ w zw. z art. 368 § 2 w zw. z art. 25 § 1 w zw. z art.

13 § 2 k.p.c. Na tej podstawie wnioskodawca wniósł o uchylenie zaskarżonego postanowienia.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

W orzecznictwie przyjmuje się, że dopuszczalność skargi kasacyjnej od postanowienia wstępnego w sporze objętym postępowaniem działowym jest uzależniona od osiągnięcia progu wartości zaskarżenia wskazanego w art. 519¹ § 4 pkt 4 k.p.c., czyli kwoty 150 000 zł (zob. postanowienia SN: z 26 kwietnia 2001 r., II CZ 13/01, z 14 stycznia 2010 r., IV CZ 112/09, z 7 grudnia 2012 r., III CSK 288/12, z 23 stycznia 2014, II CZ 101/13). Z tych względów wymogiem formalnym skargi kasacyjnej w sprawach działowych jest wyliczenie i wskazanie wartości przedmiotu zaskarżenia (art. 398⁴ § 2 w zw. z art. 13 § 2 k.p.c.). Prawidłowość wypełnienia tego obowiązku podlega kontroli sądu drugiej instancji i Sądu Najwyższego, które mogą weryfikować wskazaną kwotę na podstawie akt sprawy, z pominięciem zasad określonych w art. 25 i 26 k.p.c. (zob. postanowienia SN: z 24 maja 2001 r., IV CZ 20/01, z 21 listopada 2001 r., I CZ 152/01, z 6 listopada 2002 r., III CZ 98/02).

W odpowiedzi na wezwanie do uzupełnienia braków skargi kasacyjnej wnioskodawca określił wartość przedmiotu zaskarżenia na kwotę 128 782 zł. Następnie w piśmie datowanym na 27 grudnia 2022 r., wniesionym po tym, jak postanowieniem z 16 grudnia 2022 r. Sąd Okręgowy odrzucił skargę kasacyjną, wnioskodawca wskazał, że prawidłowa wartość przedmiotu zaskarżenia wynosi 515 128 zł (k. 662), co miało stanowić zsumowanie wartości udziałów wszystkich uczestników postępowania.

W ocenie Sądu Najwyższego kwota 515 128 zł nie odpowiada rzeczywistemu zakresowi zaskarżenia postanowienia Sądu Okręgowego. W orzecznictwie utrwalony jest pogląd, że w sprawach działowych, do których należą sprawy o dział spadku, wartość przedmiotu zaskarżenia pozostaje w ścisłej zależności od wyniku wcześniejszego postępowania i wyznacza ją nie wartość przedmiotu działu, ale wartość konkretnego interesu skarżącego, którego dotyczy lub może dotyczyć zaskarżenie. Z reguły nie może ona przekraczać wartości udziału uczestnika w dzielonym majątku nawet, gdy orzeczenie zaskarżono w

całości. Należy także podkreślić, że wnioskodawca nie mógł określić wartości przedmiotu zaskarżenia w skardze kasacyjnej na kwotę wyższą od wskazanej w apelacji, ponieważ zakres zaskarżenia nie może być szerszy, jeżeli orzeczenie jest kwestionowane przez tego samego uczestnika. W niniejszej sprawie granice skargi kasacyjnej są analogiczne jak granice apelacji, a wnioskodawca oznaczył wartość przedmiotu zaskarżenia w skardze kasacyjnej i w apelacji na tę samą kwotę, tj. 128 782 zł. Z okoliczności sprawy wynika zatem, że wartość udziału skarżącego w spadku po Z.I. i H.I. nie sięga 150 000 zł. Należy podkreślić, że dowolne oznaczenie wartości przedmiotu zaskarżenia przez skarżącego nie kreuje uprawnienia do wniesienia skargi kasacyjnej.

Mając powyższe na względzie orzeczono, jak w sentencji na podstawie art. 398¹⁴ w zw. z art. 394¹ § 3 oraz art. 13 § 2 k.p.c.

a.g.

[ms]